

KOMORNÍ LISTY

časopis soudních exekutorů

II/2022
14. ročník

ROZHOVOR
s Vladimírem
Jirouskem
a Robertem
Němcem

ČLÁNKY

JUDIKATURA

Z HISTORIE

ZPRÁVY
Z KOMORY

vydává Exekutorská komora
České republiky

OBSAH

- ROZHOVOR
- ROZHOVOR
- ČLÁNKY
- ČLÁNEK / DISKUSE
- ČLÁNEK / REAKCE
- JUDIKATURA
- Z HISTORIE
- ZPRÁVY Z KOMORY
- 7 Soudní exekutor jako nezávislý a zodpovědný vymáhací orgán moderní společnosti
Mgr. Jan Mlynářčík
- 11 Rozhovor s bývalým předsedou ČAK JUDr. Vladimírem Jirouskem a stávajícím předsedou ČAK JUDr. Robertem Němcem, LL.M.
- 15 Rozhovor s Mathieu Chardonem, huissier de justice, Francie
Akce typu milostivé léto ve Francii neznají
- 17 Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele po rozhodnutí o splnění oddlužení
JUDr. Roman Chaloupka
- 22 Digitální aktiva ... „fantomový dlužník“
Prof. dr. J. H. M. Sjeff van Erp
Překlad Mgr. Ing. Antonín Toman
- 23 Nejvyšší soud vs. (ne)vykonatelné notářské zápisy – 2 : 1
JUDr. Ondřej Drachovský
- 28 Vyjádření k článku JUDr. Michaela Zváry, Ph.D., LL.M.
JUDr. Eva Dlouhá
- 35 Z judikatury Ústavního soudu
rubriku připravila JUDr. Lenka Pekařová
- 37 Judikatura v exekučních věcech
rubriku připravil Mgr. David Hozman
- 50 Stalo se ...
JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
- 52 Čestné prezidentství in memoriam pro dr. Plášila
- 53 Eva Rajlichová – tisková mluvčí Exekutorské komory ČR
- 54 Z jednání prezidia EK ČR
Mgr. Petr Prokop Ustohal
- 56 Z jednání 42. sněmu soudních exekutorů
Mgr. Petr Prokop Ustohal

USPOKOJENÍ POHLEDÁVKY ZAJIŠTĚNÉHO VĚŘITELE PO ROZHODNUTÍ O SPLNĚNÍ ODDLUŽENÍ

JUDr. Roman Chaloupka

soudní exekutor

Exekutorský úřad Mělník

Fakulta právnická, Západočeská univerzita v Plzni

1. Úvod

Ze své praxe je mi známo, že **cílem** většiny účastníků insolvenčního řízení, kteří v tomto právními normami upraveném procesu vystupují v pozici dlužníků (u kterých příslušný krajský soud zjistil úpadek a povolil řešení předmětného úpadku oddlužením), je **beneficium spočívající v osvobození dlužníků od úhrady** v insolvenčním řízení **dosud neuspokojených pohledávek** (respektive jejich dosud neuspokojených částí). Dlužno dodat, že takovéto osvobození se nevztahuje na pohledávky vzniknuvší až po rozhodnutí o úpadku daného dlužníka.¹

Z logiky věci většina věřitelů dlužníků nese pravomocné usnesení, kterým insolvenční soud osvobodí dlužníky od placení závazků (zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a pohledávek věřitelů, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak měli či mohli učinit; to vše dále jen jako „**osvobození**“, značně nelibě, neboť tímto rozhodnutím orgánu veřejné moci se jejich právní postavení vůči dlužníkům ve vztahu k dosud neuhrazené pohledávce (respektive k její nezaplacené části) podstatně zhorší, jak ostatně bude blíže specifikováno dále, a věřitelé již zpravidla vůči dlužníkům pohledávku ze stejného právního titulu (ze kterého byla přihlášena do insolvenčního řízení) nadále neuplatňují.

K výše uvedenému je však třeba doplnit, že zmiňované „dobrodiní“ zákonodárce nedopadá do majetkové sféry

¹ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 414 odst. 1.

všech věřitelů en bloc. Privilegovanou kategorií věřitelů tvoří ti, jejichž pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty.² Právě právními možnostmi uspokojení zajištěných pohledávek těchto věřitelů, a to i přes úspěšné oddlužení, se v následujícím článku budu zabývat. S ohledem na literu zákona³ se však v tomto pojednání zaměřím pouze na případy, kdy v rámci insolvenčního řízení **nebyl zpeněžen majetek sloužící k zajištění předmětné pohledávky**, a to pouze v rámci takových řízení, ve kterých bylo povoleno oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.⁴

Pro úplnost zbývá dodat, že v tomto článku je vycházeno z právní úpravy účinné ke dni vydání tohoto článku, pokud nebude v následujících řádcích výslovně uvedeno jinak.

2. Účinky osvobození dlužníka vůči věřitelům

Právní účinky v úvodu zmiňovaného osvobození jsou v ustálené soudní rozhodovací praxi interpretovány následovně: „*pohledávka v neuhrazeném rozsahu nezanikla, leč věřitel ji nemůže úspěšně vymáhat; v soudním či jiném řízení již nelze takovou pohledávku věřiteli přiznat (pohledávka má povahu naturální obligace – srov. obdobně režim promlčených pohledávek ve smyslu § 100 odst. 1 věty třetí obč. zák. a režim pohledávek ze sázek a her ve smyslu § 845 odst. 1 obč. zák.)*“.⁵ Pokud by se věřitel i přes účinné osvobození dlužníka od úhrady dosud neuspokojených pohledávek přesto rozhodl pohledávku uplatňovat v exekucním řízení (za předpokladu její vykonatelnosti), pak dle právě citovaného judikátu bude na takovou pohledávku nahlíženo jako na dluh, který již byl promlčen. Jinými slovy, přiznané osvobození nezpůsobuje zánik pohledávky jako takové, jak se dlužníci v praxi velice

často mylně domnívají, neboť z dluhů se stanou tzv. naturální obligace. Pro věřitele to však mnohdy znamená jediné – a to, že neuspokojené pohledávky (respektive příslušné části pohledávek, které dosud zůstaly neuhrazené) již nikdy ze strany dlužníků zaplacené nebudou.

Předpokladem účinného osvobození dlužníků od placení předmětných pohledávek je soudní rozhodnutí o splnění oddlužení (respektive výrok soudu o tom, že insolvenční soud bere na vědomí splnění oddlužení⁶) a současně skutečnost, že dlužník splnil řádně a včas veškeré své povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení: „*Dospěje-li soud k závěru, že podmínky pro přiznání osvobození jsou dány, osvobození dlužníkovi přizná. Děje se tak výrokem, v němž soud konstatuje, že dlužníka osvobozuje od placení dosud neuhrazených pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém zůstaly po provedeném oddlužení neuspokojeny.*“⁷ Jinými slovy, výrok usnesení o osvobození dlužníka je akcesorický k výroku o splnění oddlužení: „*Rozhodnutí o osvobození proto nemůže nabýt účinnosti dříve než rozhodnutí o splnění oddlužení.*“⁸

Jak tomu v tuzemském právním prostředí velice často bývá, z výše uvedeného samozřejmě existují výjimky. Bližšímu vymezení na tomto místě ponechávám stranou pohledávky, které jsou taxativně vypočteny v ustanovení § 416 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále **insolvenční zákon** nebo **IZ**); ... u těchto pohledávek platí výluka z účinků osvobození dlužníka od placení dluhů bez ohledu na to, zda je příslušný věřitelé přihlásili do insolvenčního řízení či nikoliv.⁹

Jak již se ze samotného nadpisu předkládaného článku podává, další specifický případ tvoří tzv. zajištěné pohledávky, neboť i přes účinné osvobození zůstává zajištěnému věřiteli, **pouze za podmínky, že v insolvenčním řízení nebyl zpeněžen předmět zajištění**, zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení předmětného majetku.¹⁰ Ostatně, důvod, proč byla právě parafrázovaná právní norma zakotvena do insolvenčního zákona, je shrnut v důvodové zprávě k jedné

² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 2 písm. g).

³ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 414 odst. 14.

⁴ Respektive „pouze“ plněním splátkového kalendáře za předpokladu, že rozhodnutí o úpadku dlužníka bylo vydáno přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správčích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010.

⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 413 odst. 1.

⁷ ERBSOVÁ, H. § 414 [Osvobození dlužníka od placení pohledávek]. In: MORAVEC, T., KOTOUČOVÁ, J. a kol. *Insolvenční zákon*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1660.

⁸ Rozhodnutí o osvobození proto nemůže nabýt účinnosti dříve než rozhodnutí o splnění oddlužení.

SPRINZ, P., CHYTLIL, P. § 414 [Osvobození dlužníka od placení pohledávek]. In: SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 27.

⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2019, sp. zn. 29 Cdo 2153/2018.

¹⁰ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 414 odst. 4.

z jeho mnoha novelizací následovně: „Není-li zpeněžení zajištění v zájmu zajištěného věřitele (v daném místě a čase pro něj může být i ekonomicky nevýhodné), není třeba mu je vnucovat; odklad zpeněžení, se kterým souhlasí zajištěný věřitel, současně zmírní důsledky úpadku pro dlužníka, aniž by zajištěný věřitel přišel (po osvobození dlužníka od placení zbytku pohledávek) o možnost uspokojení pohledávky ze zajištění.“¹¹

Lze tedy uzavřít, že ve vztahu k některým zajištěným pohledávkám nemá osvobození účinky, které byly citovány v úvodu této kapitoly. A právě možností zajištěného věřitele, jak dosáhnout i přes osvobození dlužníka od úhrady dluhů, uspokojení své pohledávky, se budu zabývat v následujících kapitolách.

3. Právní úprava uspokojení pohledávky zajištěného věřitele po splnění oddlužení

Jak již bylo uvedeno výše, základním předpokladem pro to, aby zajištěnému věřiteli zůstalo podle insolvenčního zákona zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení majetku dlužníka, je skutečnost, že předmětný majetek nebyl v insolvenčním řízení zpeněžen.

V praxi si lze výše předestřenou problematiku ilustrovat na následujícím příkladu. Zajištěný věřitel přihlásí do insolvenčního řízení svoji pohledávku, která je zajištěna zástavním právem váznoucím na nemovitých věcech ve vlastnictví dlužníka; takovýto majetek je pak obligatorně součástí majetkové podstaty dlužníka.¹² V průběhu insolvenčního řízení však nedojde ke zpeněžení tohoto majetku z důvodů, o kterých bude ještě blíže pojednáno, a dlužník je díky své aktivitě a plnění povinností dle insolvenčního zákona pravomocně osvobozen od úhrady dosud neuspokojených pohledávek. Výsledek tedy bude takový, že dlužník bude nadále v katastru nemovitostí evidován jako vlastník dotčených nemovitých věcí, na kterých stále vázne zástavní právo zřízené ve prospěch zajištěného věřitele.

V případě právě uvedeném tak insolvenční soud v rámci odůvodnění usnesení, ve kterém mimo jiné vezme na vědomí splnění oddlužení a osvobodí dlužníka od placení pohledávek, zpravidla cituje ustanovení § 414 odst. 4 IZ: „Při osvobození dlužníka podle odstavce 1 zůstává zajištěnému věřiteli, **jestliže nedošlo ke zpeněžení majetku**

sloužícího k zajištění pohledávky, zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku; pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170), se může takto domáhat jen za dobu od skončení insolvenčního řízení.“ K tomuto komentářová literatura uvádí, že pro postup podle právě citovaného ustanovení IZ je nezbytně nutné, aby předmětná pohledávka zajištěného věřitele byla v insolvenčním řízení zjištěna, a to jako pohledávka zajištěná k majetku dlužníka.¹³ V tomto případě by se dotčeného práva zřejmě nemohl dovolat takový věřitel, který svoji pohledávku do insolvenčního řízení v zákonné lhůtě nepřihlásil, a to ať již z jakéhokoliv důvodu; to však nemění nic na tom, že po úspěšném oddlužení bude na nemovité věci ve vlastnictví dlužníka váznout i nadále zástavní právo věřitele.

Je třeba mít na paměti, že výše citovaná právní norma IZ nabyla účinnosti spolu s jednou z mnoha novelizací insolvenčního zákona, a to dne 1. 6. 2019, a podle přechodného ustanovení dotčeného zákona¹⁴ se v insolvenčních řízeních, která byla zahájena a v nichž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka přede dnem nabytí účinnosti dotčené novely, **postupuje podle insolvenčního zákona ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.** Jinými slovy, v současnosti insolvenční soudy obligatorně ve stanovených případech postupují podle insolvenčního zákona ve znění účinném do 31. 5. 2019.

Ve vztahu k právě předestřené problematice nelze nezmínit, že insolvenční zákon do 31. 5. 2019 obsahoval odlišné znění ustanovení § 414 odst. 4: „Při osvobození dlužníka podle odstavce 1 zůstává zajištěnému věřiteli, který po schválení oddlužení **nepožádal o zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky, zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku; pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170), se může takto domáhat jen za dobu od skončení insolvenčního řízení.**“ Byť se na první pohled shora citovaná znění dotčené právní normy insolvenčního zákona nikterak zásadně neliší, je třeba akcentovat, že v některých případech mohlo být (a dosud stále

¹³ SPRINZ, P., CHYTIL, P. § 414 [Osvobození dlužníka od placení pohledávek]. In: SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 22.

¹⁴ Zákon č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správčích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Čl. II.

¹¹ Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 217/2009 Dz.

¹² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 206 odst. 1 písm. b).

ještě může být) v současnosti již neúčinné ustanovení insolvenčního zákona pro zajištěné věřitele problematické, neboť zachování práva domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku bylo v již neúčinném znění insolvenčního zákona podmíněno tím, že zajištěný věřitel nepožádal o zpeněžení majetku zajišťujícího jeho pohledávku (typicky – takový zajištěný věřitel by nesměl dle doslovného gramatického výkladu výše citované právní normy ani udělit pokyn insolvenčnímu správci, který by směřoval ke zpeněžení předmětu zajištění). Insolvenční zákon tak nikterak nepamatoval na situaci, kdy zajištěný věřitel například mohl udělit pokyn ke zpeněžení (tedy požádal o zpeněžení), ale ke zpeněžení předmětu zástavy nakonec nedošlo bez jakéhokoliv objektivního důvodu (ať již proto, že o koupi předmětu zajištění neměla žádná třetí osoba zájem, či z jiného důvodu, který by nebyl na straně dotčeného zajištěného věřitele).

Naštěstí shora uvedená, dle mého názoru „nedokonalost“ dotčené právní normy byla zákonodárcem odstraněna, a stejně tak na ni reagovala i soudní rozhodovací praxe: „i přes výslovnou formulaci uvedenou v § 414 odst. 4 IZ je odvolací soud toho názoru, že právo domáhat se uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku majetku sloužícího k jejímu zajištění zůstává zachováno též zajištěnému věřiteli, který sice požádal o zpeněžení tohoto majetku po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, avšak v insolvenčním řízení k takovému zpeněžení z nejrůznějších důvodů nedošlo. Jiný výklad by byl v rozporu se zásadami, na nichž spočívá insolvenční řízení [§ 5 písm. a), b) IZ].“¹⁵ Jinými slovy, Vrchní soud v Praze i přes výslovné znění insolvenčního zákona fakticky připustil, že i když zajištěný věřitel požádal o uspokojení své pohledávky z výtěžku zpeněžení, k němuž v průběhu oddlužení z jakýchkoliv příčin nedošlo, má i přesto vůči dlužníku zachováno právo domáhat se uspokojení své pohledávky ze zajištění. Ostatně, i komentářová literatura se k tomuto závěru přiklání, a to s ohledem na teleologické pozadí znění dotčené právní normy¹⁶, která byla předmětem shora uvedené novelizace.

4. Realizace práva zajištěného věřitele

Samotná realizace práva zajištěného věřitele na uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku majetku sloužícího k jejímu zajištění již není předmětem právní úpravy insolvenčního zákona, což ostatně vyplývá z logiky věci,

neboť primárním cílem jakéhokoliv insolvenčního řízení je uspokojení pohledávek více (tedy alespoň dvou) věřitelů, kdežto zajištěný věřitel při realizaci svého práva ve většině případů sleduje primárně svůj individuální zájem směřující k úhradě zajištěného dluhu.

Obecné hmotněprávní pravidlo týkající se realizace práva věřitele na uspokojení jeho zajištěné pohledávky je zakotveno v ustanovení § 1359 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého platí následující: „*Jakmile je zajištěný dluh splatný, může se zástavní věřitel uspokojit způsobem, o němž se dohodl se zástavcem, popřípadě zástavním dlužníkem, v písemné formě, jinak z výtěžku zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě nebo z prodeje zástavy podle jiného zákona. Je-li zástavou cenný papír přijatý k obchodování na evropském regulovaném trhu, prodá se na tomto trhu nebo i mimo tento trh nejméně za cenu určenou evropským regulovaným trhem.*“

Jak se z výše citovaného ustanovení obecného kodexu občanského práva podává, lze rozlišovat mezi třemi možnými způsoby uspokojení zástavního věřitele, a to: i) způsob, na kterém se dohodl zástavní věřitel a zástavce, případně zástavní dlužník,¹⁷ ii) zpeněžení zástavy prodejem ve veřejné dražbě¹⁸ a zpeněžení zástavy prostřednictvím soudního prodeje.¹⁹ První dvě právě uvedené eventualy nejsou samozřejmě vyloučeny ani po osvobození dlužníka po splnění oddlužení, nicméně pokud dlužník odmítá dohodu se zástavním věřitelem na způsobu zpeněžení a současně zajištěný věřitel nedisponuje vykonatelným exekučním titulem pro zpeněžení zástavy prodejem ve veřejné dražbě, nezbyde zajištěnému věřiteli ničeho jiného, než realizovat své právo na uspokojení zajištěné pohledávky prostřednictvím podání tzv. návrhu na soudní prodej zástavy, a to v intencích zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

Soudní řízení, jehož předmětem je soudní prodej zástavy, se řadí mezi tzv. nesporná řízení, nicméně oproti většině nesporných řízení je netypické tím, že lze zahájit pouze na návrh, což ostatně vyplývá ze samotné logiky věci, neboť je v plné dispozici zástavního věřitele, zda se rozhodne tohoto postupu využít či nikoliv; stejně jako je v dikci zajištěného věřitele, zda se rozhodne učinit vše pro zpeněžení zástavy v rámci insolvenčního řízení. Zákonodárce v tomto řízení akcentuje rychlost vydání rozhodnutí ve věci samé, neboť jednak oproti soudnímu procesu ve sporném řízení nikoliv nevýznamně rozšířil

¹⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. 3 VSPH 1873/2014-B-91 (KSPH 36 INS 1410/2008 3 VSPH 1873/2014-B-91).

¹⁶ SPRINZ, P., CHYTLÍK, P. § 414 [Osvobození dlužníka od placení pohledávek]. In: SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 22.

¹⁷ Ze strany odborné veřejnosti bývá taktéž označován jako tzv. „privátní způsob“.

¹⁸ Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, § 36 a násl.

¹⁹ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, § 353a.

podmínky, za kterých soud může vydat rozhodnutí bez jednání,²⁰ a jednak zakotvil, že z hlediska skutkového stavu se soud musí v tomto speciálním typu řízení zabývat toliko tím, zda zástavní věřitel vlastní pohledávku zajištěnou zástavním právem, dále zda existuje zástavní právo k zástavě, a dále tím, kdo je zástavním dlužníkem.²¹

Posledně zmiňovaný způsob uspokojení zajištěného věřitele je dle mých osobních zkušeností v praxi využíván po účinném osvobození dlužníka nejčastěji, neboť jej lze užít bez ohledu na vůli dlužníka, jakožto v případě absence exekučního titulu.

Závěr

Osvobození dlužníka od úhrady v insolvenčním řízení neuspokojených pohledávek je výsledkem toho, že dlužník v intencích dotčeného řízení řádně a včas plnil své zákonné povinnosti. Děje se tomu tak bez ohledu na vůli dlužníkových věřitelů, ať již se jedná o věřitele zajištěné či nezajištěné. Zákonodárce však zcela racionálně z právě parafrázovaného pravidla učinil řadu výjimek, přičemž jednou z nich je právě možnost zajištěného věřitele domáhat se i po osvobození dlužníka uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku majetku sloužícího k jejímu zajištění.

Předpokladem využití v předchozím odstavci zmiňovaného postupu je skutečnost, že v předmětném insolvenčním řízení nedošlo ke zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky. Byť insolvenční zákon ve znění účinném do 31. 5. 2019 obsahoval poněkud restriktivní pravidlo, podle kterého bylo zajištěným věřitelům

umožněno domáhat se uspokojení zajištěné pohledávky z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění pouze pokud zajištěný věřitel v insolvenčním řízení o zpeněžení zástavy nepožádal, judikatura dovodila, že toto právo zůstává zajištěnému věřiteli zachováno v případech, kdy ke zpeněžení nedošlo, bez ohledu na procesní aktivitu zajištěného věřitele. Byť i zákonodárce na tuto skutečnost reagoval, je z mého pohledu velice důležité, že judikatura vyložila skutečný úmysl zákonodárce, neboť na základě přechodného ustanovení dotčené novely insolvenčního zákona se řada insolvenčních řízení i dosud řídí předchozí úpravou zmiňovaného zákona.

Využití právní možnosti zajištěného věřitele domáhat se uspokojení zajištěné pohledávky z předmětu zajištění je v praxi z mých osobních zkušeností spíše ojedinělé, neboť většina držitelů pohledávek akcentuje rychlé a efektivní zpeněžení zástavy za účelem získání likvidity v co nejkratší době. Zřejmě proto není výkladu ustanovení § 414 insolvenčního zákona ze strany odborné veřejnosti věnována přehnaná pozornost. I přesto však nepochybuji o tom, že se jedná o klíčovou právní normu, na základě které může zajištěný věřitel lépe disponovat se svojí pohledávkou [na rozdíl od nezajištěných věřitelů, kteří mají možnost pouze (ne)přihlásit svoji pohledávku do insolvenčního řízení] a reagovat tak případně na možné výkyvy trhu v daném místě a čase tak, aby jeho pohledávka mohla být ve finále uspokojena v maximální možné míře. Takovýto věřitel však musí být současně obezřetný, neboť případné prodlení s uspokojením jeho pohledávky může mít za následek její promlčení. Co se týče samotné otázky běhu času, zbývá dodat, že zástavní právo se nepromlčuje dříve než samotná zajištěná pohledávka.²²

²⁰ LEVÝ, J. § 356 [Průběh řízení]. In: SVOBODA, K., TLÁŠKOVÁ, Š., VLÁČIL, D., LEVÝ, J., HROMADA, M. a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 694, marg. č. 2.

²¹ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, § 358 odst. 1.

²² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2008, sp. zn. 21 Cdo 888/2007.